

Sygn. akt VIII U 2818/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Smycz
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 23 lipca 2014 r. w Gliwicach

sprawy Z. M. (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.

z dnia 3 października 2013 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję przyznając odwołującemu Z. M. prawo do emerytury począwszy od 1 kwietnia 2013r.

(-) SSR del. Joanna Smycz

Sygn. akt VIII U 2818/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 października 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił ubezpieczonemu Z. M. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony, sprecyzowanym w piśmie z dnia 3 kwietnia 2014r., domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych m.in w Zakładzie Karnym w (...), KWK (...), w firmach: Naftobudowa, S., w Przedsiębiorstwie (...) i w firmach (...) - stal. i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył

odwołującemu żadnych okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony Z. M., urodzony (...) w dniu 23 kwietnia 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...).

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym że w ocenie ZUS nie udowodnił żadnych okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

W toku procesu Sąd ustalił, że w Zakładzie Karnym w (...) od 3 maja 1971r. do 28 sierpnia 1972r. ubezpieczony odbywając karę pozbawienia wolności pracował jako pracownik fizyczny na lakierni przy lakierowaniu natryskowym. Malował elementy stalowe.

Następnie ubezpieczony w dniu 5 kwietnia 1973r. ukończył podstawowy kurs ręcznego spawania elektrycznego organizowany przez Gwarectwo Mechanizacji Górnictwa (...), Centrum Mechanizacji Górnictwa (...) Zakład (...). Dodatkowo w Ośrodku Szkolenia Spawaczy Huty (...) w K. ukończył dwa kursy spawania elektrycznego elektrodami otulonymi urządzeń poddózorowych kat. Rs 1. Pierwszy w dniu 31 grudnia 1976r., a drugi 28 lutego 1977r., co zostało potwierdzone stosownymi wpisami w książeczce spawacza.

Dalej ustalono, że w czasie zatrudnienia w Kopalni (...) w R. ubezpieczony w spornym okresie od 10 kwietnia 1973r. do 31 lipca 1978r. pracował jako spawacz o najwyższych kwalifikacjach i umiejętnościach. Wykonywał prace spawalnicze na oddziale spawalni, który znajdował się na Warsztacie Mechanicznym.

Nadto Sąd ustalił, że ubezpieczony w Przedsiębiorstwie (...) Zarząd Budowlano – Montażowy Nr 6 w C. w okresie od 16 sierpnia 1978r. do 31 maja 1984r. pracował jako spawacz.

W okresie od 1 czerwca 1984r. do 6 grudnia 1986r. pracował jako spawacz w (...) Przedsiębiorstwo (...) k/ G.. Wykonywał prace spawalnicze przy budowie hali, zbiorników i rurociągów w C..

Ustalono, że w czasie zatrudnienia w Zakładzie (...) w R. ubezpieczony w okresach od 24 maja 1990r. do 9 stycznia 1995r. i od 1 lutego 1995r. do 31 grudnia 1995r. pracował jako spawacz elektryczny konstrukcji stalowych. Ubezpieczony wprawdzie był zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy -1/2 i 7/8 etatu - ale faktycznie pracował po 8 - 12 godzin dziennie.

Nadto ustalono, że odwołujący w Przedsiębiorstwie (...) w G. od 11 kwietnia 1997r. do 3 maja 1998r. pracował jako spawacz konstrukcji stalowych.

W dalszej kolejności Sąd ustalił, że w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usługowo – (...) – J. S. w Z., w okresie od 1 lipca 1998r. do 31 grudnia 1998r. ubezpieczony faktycznie pracował jako spawacz. Do jego obowiązków należało spawanie rur, zbiorników i konstrukcji stalowych.

Pracę spawacza ubezpieczonego wykonywane w Kopalni (...) w R., Przedsiębiorstwie (...) Zarząd Budowlano – Montażowy Nr 6 w C., Zakładzie (...) i w Przedsiębiorstwie Usługowo – (...) – J. S. w Z. zostały potwierdzone przez ww. zakłady pracy w jego książeczce spawacza.

Ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był kierowany do innych prac.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: zeznań świadków: R. N., A. S. (zapis rozprawy z dnia 28 maja 2014r. 31 min. 04 sek. – 1 godz., 32 sek.), E. B. i R. G. (zapis rozprawy z dnia 23 lipca 2014r. 8 min. 40 sek. – 33 min., 39 sek.), wyjaśnień ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 23 lipca 2014r. 34 min. – 57 min., 44 sek.), pisma z Zakładu Karnego w I. oraz książeczki spawacza (koperta - k. 49 a.s.), akt osobowych ubezpieczonego z Naftobudowy i KWK (...) (koperta – k. 40 i k. 44 a.s.) oraz akt organu rentowego dołączonych do akt sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że świadkowie precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, Z. M. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony Z. M. przez okres co najmniej 15 lat pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 12 oraz dział XIV poz. 17 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym oraz lakierowanie ręczne lub natryskowe - nie zhermetyzowane są pracami w szczególnych warunkach, uprawniającymi do niższego wieku emerytalnego.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony Z. M. ukończył 60 rok życia,

i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych

i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego

w Zakładzie Karnym w (...) od 3 maja 1971r. do 28 sierpnia 1972r. była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale XIV:

- poz. 17, tj. lakierowanie natryskowe.

Nadto praca ubezpieczonego w Kopalni (...) w R. od 10 kwietnia 1973r. do 31 lipca 1978r., w Przedsiębiorstwie (...) Zarząd Budowlano – Montażowy Nr 6 w C. od 16 sierpnia 1978r. do 31 maja 1984r., w (...) Przedsiębiorstwo (...) k/ G. od 1 czerwca 1984r. do 6 grudnia 1986r., w Zakładzie (...) w okresach od 24 maja 1990r. do 9 stycznia

1995r. i od 1 lutego 1995r. do 31 grudnia 1995r., w Przedsiębiorstwie (...) od 11 kwietnia 1997r. do 3 maja 1998r. i w Przedsiębiorstwie Usługowo – (...) – J. S. w Z., w okresie od 1 lipca 1998r. do 31 grudnia 1998r. była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określonych w wykazie A, dziale XIV:

- poz. 12, tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu spornych okresu pracy, argumentując że ubezpieczony nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)” (OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że Z. M. z momentem złożenia wniosku emerytalnego spełnia łącznie wszystkie warunków niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jej odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak sentencji wyroku.

SSR (del.) Joanna Smycz